

**DELICTES DE FASEDATS,
CONTRA
L'ADMINISTRACIÓ
PÚBLICA I LA JUSTÍCIA**

Índex

1.-FALSEDATS	4
a.- INTRODUCCIÓ GENERAL.....	4
b.- FALSIFICACIÓ DE MONEDA	9
c.- FALSIFICACIÓ D'EFECTES TIMBRATS.....	13
d.- FALSEDATS DOCUMENTALS.....	13
e.- FALSEDATS PERSONALS	28
2.-DELICTES CONTRA L'ADMINISTRACIÓ PÚBLICA	34
a.- INTRODUCCIÓ GENERAL.....	34
b.- PREVARICACIÓ DE FUNCIONARI PÚBLIC.....	36
c.- ABANDONAMENT DE DESTINACIÓ I OMISSIÓ DEL DEURE DE PERSEGUIR DELICTES ..	40
d.- DESOBEDIÈNCIA I LA DENEGACIÓ D'AUXILI	43
e.- LA INFIDELITAT A LA CUSTÒDIA DE DOCUMENTS I LA VIOLACIÓ SECRETS.	47
f.- SUBORN	51
g.- EL TRÀFIC DE INFLUÈNCIES	55
h.-MALVERSACIÓ DE CABALS PÚBLICS.....	58
i.- FRAUS I EXACCIONS IL·LEGALS.....	61
j.- NEGOCIACIONS I ACTIVITATS PROHIBIDES ALS FUNCIONARIS PÚBLICS I ABUSOS EN L'EXERCICI DE LA SEVA FUNCIÓ.....	63
3.- DELICTES CONTRA L'ADMINISTRACIÓ DE JUSTÍCIA.....	67
a.- INTRODUCCIÓ GENERAL.....	67
b.- DE LA PREVARICACIÓ.....	68
c.- LA OMISSIÓ DELS DEURES IMPEDIR DELICTES O PROMOURE LA SEVA PERSECUCIÓ..	72
d.- L'ENCOBRIMENT	75
e.- LA REALITZACIÓ ARBITRÀRIA DEL PROPI DRET	78
f.- L'ACUSACIÓ I DENÚNCIA FALSA, LA SIMULACIÓ DEL DELICTE	80
g.- FALS TESTIMONI.....	84
h.- L'OBSTRUCCIÓ A LA JUSTÍCIA I LA DESLLEIALTAT PROFESSIONAL	87
i.- EL TRENCAMENT DE CONDEMNA	92
j.- DELICTES CONTRA LA CORT PENAL INTERNACIONAL	94

4.- Comentari LLEI ORGÀNICA 10/1995 CODI PENAL - Llibre Segon -	96
TÍTULO XVIII. De las falsedades	96
CAPÍTULO I. De la falsificación de moneda y efectos timbrados	96
CAPÍTULO II. De las falsedades documentales	97
Sección 1.ª De la falsificación de documentos públicos, oficiales y mercantiles y de los despachos transmitidos por servicios de telecomunicación	97
Sección 2.ª De la falsificación de documentos privados	99
Sección 3.ª De la falsificación de certificados	99
Sección 4.ª De la falsificación de tarjetas de crédito y débito y cheques de viaje	100
CAPÍTULO III. Disposiciones generales.....	100
CAPÍTULO IV. De la usurpación del estado civil	101
CAPÍTULO V. De la usurpación de funciones públicas y del intrusismo	101
TÍTULO XIX. Delitos contra la Administración pública	101
CAPÍTULO I. De la prevaricación de los funcionarios públicos y otros comportamientos injustos.	102
CAPÍTULO II. Del abandono de destino y de la omisión del deber de perseguir delitos..	102
CAPÍTULO III. De la desobediencia y denegación de auxilio	103
CAPÍTULO IV. De la infidelidad en la custodia de documentos y de la violación de secretos....	104
CAPÍTULO V. Del cohecho	105
CAPÍTULO VI. Del tráfico de influencias	108
CAPÍTULO VII. De la malversación.....	109
CAPÍTULO VIII. De los fraudes y exacciones ilegales.....	111
CAPÍTULO IX. De las negociaciones y actividades prohibidas a los funcionarios públicos y de los abusos en el ejercicio de su función.....	112
CAPÍTULO X. Disposición común a los Capítulos anteriores	114
TÍTULO XX. Delitos contra la Administración de Justicia.....	114
CAPÍTULO I. De la prevaricación.....	114
CAPÍTULO II. De la omisión de los deberes de impedir delitos o de promover su persecución.	115
CAPÍTULO III. Del encubrimiento.....	115
CAPÍTULO IV. De la realización arbitraria del propio derecho	117
CAPÍTULO V. De la acusación y denuncia falsas y de la simulación de delitos.....	117
CAPÍTULO VI. Del falso testimonio.....	118
CAPÍTULO VII. De la obstrucción a la Justicia y la deslealtad profesional.....	119
CAPÍTULO VIII. Del quebrantamiento de condena.....	120
CAPÍTULO IX. De los delitos contra la Administración de Justicia de la Corte Penal Internacional ..	121

1.-FALSEDATS

a.- INTRODUCCIÓ GENERAL

En el seu sentit més ampli i comú, FALSEDAT equival a mentida, és fals tot allò que no és veritable, que s'aparta de la veritat.

És clàssica en aquest sentit la definició, falsedat és tot "Mudamiento de la veritat". Tal idea vulgar de la falsedat no és rellevant per al Dret Penal, perquè no es castiguen totes les mentides o, en altres paraules, perquè la mentida en si mateixa és impune.

La falsedat es refereix als subjectes i consisteix en afirmar el que no és veritable o realitzar un acte que no té autenticitat, és a dir posar la falsedat en el que hauria de ser veritable.

Tots els tipus de falsedat, dins de la seva varietat, presenten un element comú: el bé jurídic lesionat a la protecció s'encaminen, és l'anomenada fe pública concepte que connecta amb la confiança que els ciutadans dipositen en símbols(objectes, documents, signes, etc.), representatius de certes realitats que són rellevants per a l'ordenament jurídic

Falsificació de moneda

Bé jurídic protegit: trànsit monetari internacional

Conductes delictives: (art. 386 CP)

- Alterar la moneda
- Fabricar moneda falsa
- Introduir o exportar moneda falsa o alterada
- Transportar, expendre o distribuir moneda falsa o alterada
- Només amb coneixement de la seva falsedat
- Tenir, recepció o obtenció moneda falsa per expendre o distribuir-la o posada en circulació..
- Adquirir moneda falsa, sabent, per posar-la en circulació
- Expendre o distribuir moneda falsa rebuda de bona fe, després de constar-ne la falsedat

Concepte de moneda (art. 387 CP)

Subjecte passiu: la societat

Tipus: dolós (art. 386 CP)

Supòsit agreujat: art. 386 segon paràgraf CP

Supòsits atenuats: (art. 386 segon i tercer paràgraf CP)

Formes de participació: autoria, complicitat

Formes d'execució: consumació, temptativa

Concurs de delictes

Conseqüències accessòries: art. 386 quart paràgraf CP

Reincidència internacional (art. 388 CP)

Actes preparatoris (art. 400 CP)

Delicte lleu: art. 386 tercer paràgraf CP.

Falsificació de segells i efectes timbrats

Bé jurídic protegit: la recaptació estatal

Conducta delictiva: art. 389 CP

Concepte d'efectes timbrats

Subjecte passiu: la societat

Tipus: dolós (art. 389 CP)

Supòsit atenuat: art. 389 CP últim paràgraf

Formes de participació: autoria, complicitat

Formes d'execució: consumació, temptativa

Concurs de delictes

Actes preparatoris (art. 400 CP)

Delicte lleu: art. 389 segon paràgraf CP

Falsificació de targetes de crèdit i dèbit i xecs de viatge

Bé jurídic protegit: trànsit monetari internacional

Conductes delictives: (art. 399 bis CP)

- Alterar
- Copiar
- Reproduir
- Falsificar
- Tenir per expendre o distribuir-la.
- Usés sabent que es falsa

Falsificació de documents públics, oficials i mercantils.

Bé jurídic protegit: fe pública i seguretat en el tràfic jurídic

Conductes delictives art. 390 CP al 399 CP

Concepte de document: art. 26 CP

Tipus de document:

- Documents públics
- Documents oficials
- Documents mercantils
- Documents privats

Falsificació de documents per autoritat o funcionari públic

Bé jurídic protegit: fe pública i seguretat en el tràfic jurídic

Concepte de document: art. 26 CP

Tipus de documents: públics, oficials i mercantils

Conductes delictives: art. 390 CP

Subjecte actiu: en l'exercici de les seves funcions

- Autoritat o funcionari públic (arts. 24, 390.1 CP)
- Responsable de qualsevol confessió religiosa (art. 390.2 CP)

Tipus:

- Dolós (art. 390 CP)
- Per imprudència greu (art. 391 CP)

Formes de participació: autoria i participació del particular

Formes d'execució: consumació, temptativa

Concurs de delictes

Actes preparatoris: art. 400 CP

Falsedats comeses per imprudència greu art.

391 CP

Altres falsedats

Bé jurídic protegit: fe pública i seguretat en el tràfic jurídic

Conductes delictives:

- Falsedat en document públic, oficial o mercantil comesa per particular (art. 392 CP)
- Ús de documents públics, oficials o mercantils falsos (art. 393 CP)
- Falsificació i ús il·lícit dels despatxos transmesos pels serveis de telecomunicacions (Art. 394 CP)
- Falsificació de targetes de crèdit, dèbit i xecs de viatge (art.399.bis CP)

Subjecte actiu: particular (arts. 392, 393 i 394.2 CP); autoritat o funcionari públic encarregat del servei de telecomunicacions (art. 394.1 CP)

Tipus: dolosos (art. 392, 393, 394 CP)

Supòsit atenuat: art. 394.2 CP

Formes de participació: autoria, complicitat

Formes d'execució: consumació, temptativa

Concurs de delictes

Actes preparatoris: art. 400 CP

Falsificació de documents privats

Bé jurídic protegit: fe pública i seguretat en el tràfic jurídic

Concepte de document privat

Conductes delictives:

- Falsedat en document privat per perjudicar a un altre (art. 395 CP)
 - Alterant el document
 - Simulant el document
 - Suposant falsament la intervenció d'una persona o de declaracions
- Ús de document privat fals (396 CP)

Tipus: dolosos (art. 395 i 396 CP)

Formes de participació: autoria, complicitat

Formes d'execució: consumació, temptativa

Actes preparatoris: art. 400 CP

Falsificació de certificats

Bé jurídic protegit: fe pública i seguretat en el tràfic jurídic

Concepte de certificat

Conductes delictives:

- Lliurament de certificat fals (arts. 397 i 398 CP)
- Falsificació o ús de certificat fals (art. 399 CP)

Subjectes actius: facultatiu (art. 397 CP); autoritat o funcionari públic (art. 398 CP); particular (Art. 399 CP)

Tipus: dolosos (arts. 397, 398 i 399 CP)

Formes de participació: autoria, complicitat

Formes d'execució: consumació, temptativa

Concurs de delictes

Actes preparatoris: art. 400 CP

Usurpació de l'estat civil

Bé jurídic protegit: estat civil familiar; fe pública i seguretat en el tràfic jurídic

Concepte d'estat civil

Conducta delictiva: art. 401 CP

Subjecte passiu: la societat

Tipus: dolós (art. 401 CP)

Formes de participació: autoria, complicitat

Formes d'execució: consumació, temptativa

Concurs de lleis

Concurs de delictes

Usurpació de funcions públiques

Bé jurídic protegit: exercici de les funcions de les autoritats i funcionaris públics

Conducta delictiva: (art. 402 CP)

- Exercir il·legítimament
 - Actes propis d'autoritat o funcionari
 - Atribuïnt caràcter oficial
- Subjecte passiu: l'Estat

Tipus: dolós (art. 402 CP)

Formes de participació: autoria, complicitat

Formes d'execució: consumació

Delicte lleu art. 402 bis fer ús públic d'uniforme, vestit o insígnia.

Concurs de lleis

Concurs de delictes

Intrusisme

Bé jurídic protegit: dret de l'Administració a expedir títols; dret dels ciutadans a la garantia de la capacitació dels professionals que els donen servei.

Concepte d'intrusisme

Conducta delictiva: (art. 403 CP primer paràgraf)

- Exercir actes propis d'una professió
- Sense posseir el corresponent títol acadèmic reconegut a Espanya
- Sense posseir un títol oficial que acrediti la capacitació

Subjecte actiu: qui exerceix sense la titulació corresponent

Subjecte passiu: la societat; l'Administració

Tipus: dolós (art. 403 CP)

Supòsit agreujat: art. 403 tercer paràgraf CP

Formes de participació: autoria

Formes d'execució: consumació, temptativa

Concurs de lleis

Concurs de delictes

b.- FALSIFICACIÓ DE MONEDA

INTRODUCCIÓ

La falsificació de moneda històricament va ser considerada com un atac a la sobirania del Rei, incloent-se en els crims de lesa majestat. Sempre ha estat castigat amb penes molt greus fins i tot la pena de mort havia estat prevista històricament.

En l'anterior CP es castigava aquest delicte amb la mateixa pena que el delicte d'homicidi.

OBJECTE DEL DELICTE

Segons l'art. 387, es considera diners la moneda metàl·lica i paper moneda de curs legal equiparant, també a la moneda nacional les d'altres països de la UE i estrangeres. En la modificació del CP del 2015 es va afegir aquella moneda que previsiblement serà posada en curs legal, també s'entén com a moneda falsa aquella que havent estat feta en instal·lacions i amb materials legals es realitza incomplint les condicions d'emissió o sense ordre d'emissió. Amb les modificacions realitzades amb la LO 1/2019 s'inclou com a moneda aquella que no ha estat emesa encara o posada en circulació oficialment tot i estar destinada a fer-ho.

S'ha d'entendre:

Moneda de curs legal: és la que ha estat emesa per l'Estat o organisme autoritzat, ja sigui nacional o estranger i que tingui poder alliberador com a mitjà de pagament.

CONDUCTES DELICTIVES

Dins del delictes de falsificació de moneda es poden distingir sis conductes delictives:

1. Fabricació o alteració de moneda falsa.

Art 386, El subjecte actiu és la persona que materialitza la falsificació, pot ser qualsevol. El subjecte passiu és l'Estat espanyol o la comunitat internacional i les persones que directament resulten perjudicades.

L'acció consisteix a alterar o crear per qualsevol mitjà una moneda falsa amb aparença d'autèntica. Perquè la conducta sigui delictiva, cal que la moneda confeccionada tingui aparença de genuïna i que la fabricació s'hagi fet amb la finalitat de ser incorporada trànsit monetari.

Si la falsificació és tan tosca que és fàcilment detectable, estarem davant d'una temptativa.

També és una temptativa si el falsificador és descobert en el procediment de falsificació. Perquè es produeixi la consumació del delictes, n'hi ha prou amb haver realitzat el fet material de la falsificació, sense que sigui necessari la posada en circulació.

Només és possible la conducta dolosa.

La conducta es castiga amb una pena de presó de 8 a 12 anys i multa del dècuple del valor aparent de la moneda.

2. El que importi o exporti moneda falsa.

Es castiga a qui introdueix a Espanya o a qualsevol país de la Unió Europea moneda falsa o alterada o que l'exporti des de Espanya a l'Estranger.

Si la persona que introdueix o exporta la moneda és la mateixa que l'ha fabricat, es considerarà només el delicte de fabricació, quedant la segona impune.

El subjecte ha de conèixer la falsedat de la moneda, de manera que només és possible la conducta dolosa, amb dol directe.

El delicte es consuma amb la introducció de la moneda falsa en territori espanyol o a un país membre de la UE, o l'exportació de moneda falsa cap l'exterior d'Espanya, no és necessari que s'hagi introduït al trànsit.

Pena: presó de 8 a 12 anys i multa del tant al dècuple (10 vegades el seu valor) del valor aparent de la moneda. Si es tracta d'una persona jurídica podria comportar la intervenció i clausura temporal de les activitats i fins i tot la seva dissolució encara que realitzi activitats lícites.

3. Transport, expedició o distribució de moneda falsa.

Es castiga la conducta de qui transport, expengui o distribueixi en connivència amb el falsificador, alterador o introductor o exportador, moneda falsa o alterada.

S'exigeix que el subjecte actiu no sigui el falsificador ni l'introductor, però que en qualsevol cas el transport etc, no cal que ho faci d'acord amb el falsificador sinó només amb coneixement de la seva falsedat.

Si és el mateix falsificador o l'introductor que la transporta, l'expèn o distribueix, aquesta conducta quedarà impune.

Només és possible la comissió dolosa.

Es consuma amb el transport o lliurament de la de la moneda falsificada, en el moment que passa de mà de l'expenedor al receptor.

Es pot cometre en grau de temptativa, quan el subjecte actiu no arriba a transportar o a realitzar el lliurament per causes alienes a la seva voluntat.

Si el subjecte que expèn o distribueix la moneda no està en acord amb els falsificadors, la seva conducta s'enquadrarà igualment en aquest subtipus.

La pena és de presó de 8 a 12 anys i multa de 10 vegades el seu valor.

4. Tinença, recepció o obtenció de moneda falsa per a la seva expedició o

distribució o posada en circulació.

El 386 2n paràgraf, castiga la tinença, recepció o obtenció de moneda falsa per a la seva expedició o distribució o posada en circulació.

El subjecte actiu és un tercer que no ha participat ni en la fabricació ni a la introducció.

L'acció consisteix a estar en possessió de moneda falsa, amb la finalitat d'expendre o distribuir-la a tercer o posar-la en circulació.

Ha de ser amb dol directe.

No cal per a la consumació la posada en circulació de la moneda es faci efectiva. Es castiga la mera tinença, la possessió actual de la moneda falsa. No és possible la temptativa.

La pena és inferior en un o dos graus a les previstes per a les anteriors conductes, es gradua tenint en compte el valor de la moneda i el grau de complicitat amb el falsificador, alterador, introductor o exportador.

5. Si una persona jurídica és responsable dels anteriors delictes se li imposarà la pena de multa del triple al dècuple del valor aparent de la moneda.

Només és possible la comissió dolosa.

Perquè es consumeixi aquesta conducta delictiva agreujada, cal l'efectiva posada en circulació de la moneda.

CONCURSOS

Hi pot haver concursos de delictes entre el delictes de falsificació de moneda i el delictes d'estafa, si la moneda falsificada s'utilitza com a mitjà de pagament, ja que tots dos fets afecten a mitjans jurídics diferents i hi ha una relació medi i fi establerta en l'art. 77.

REINCIDÈNCIA INTERNACIONAL

El 388 disposa que la condemna d'un tribunal estranger, imposada per delictes de la mateixa naturalesa dels compresos en aquest capítol, s'ha d'equiparar a les sentències dels jutges espanyols a efectes de reincidències, llevat que l'antecedent penal hagi estat cancel·lat o pogués ser-ho d'acord amb el dret espanyol.

c.- FALSIFICACIÓ D'EFECTES TIMBRATS

L'objecte material de les conductes delictiva són els segells de correus, o qualsevol efecte timbrat, és a dir que tinguin un valor inscrit, mòbil o no, en el mateix efecte i que serveixen com mitjans de recaptació d'impostos.

Es troba reglamentat els documents que es consideren efectes timbrats i entre molts estan els segells de correus, lletres de canvis, pagarés a l'ordre, pòlisses de préstecs, llicència de ús d'armes, etc.

Perquè pugui apreciar aquesta conducta delictiva cal que els segells o efectes timbrats estiguin en curs i no hagin estat usats.

No es cometria aquest tipus de delicte, si per exemple, es falsifiquen segells de correus antics que ja no es troben en curs. Si es falsifiquen segells antics i aquests tenen gran valor filatèlic es considerarà estafa i no falsificació.

CONDUCTES DELICTIVES

Són menys conductes que les de la falsificació de moneda. Es castiguen tres conductes: La falsificació, l'expedició d'acord amb el falsificador i la introducció a Espanya.

La pena prevista és de presó de 6 mesos a tres anys.

L'apartat 2° castiga el adquirent de bona fe, que coneixent la falsedat dels segells o efectes timbrats, els distribueixi o utilitzés en quantitat superior a 400 euros, castigant aquesta conducta amb la pena de presó de 3 a 6 mesos o multa de 6 a 24 mesos. Si la quantia és inferior a 400 euros serà considerat com delicte lleu, amb pena de multa de 1 a 3 mesos.

d.- FALSEDATS DOCUMENTALS

INTRODUCCIÓ

BÉ JURÍDIC PROTEGIT

La jurisprudència del T.S. considera que la incriminació de les conductes falsàries troba el seu raó de ser en la necessitat de protegir la fe i la seguretat en el tràfic jurídic, evitant que tinguin accés a la vida civil o mercantil elements probatoris falsos, que puguin alterar la realitat jurídica de manera perjudicial per a les parts afectades. El bé jurídic el constitueix la seguretat i l'autenticitat del tràfic jurídic.

CONCEPTE DE DOCUMENT

El document és l'objecte material del delictes.

Anteriorment a l'entrada en vigor de l'actual CP, en no estar definit què és document, es discutia si era objecte material del delictes el document escrit o per contra podria ser qualsevol altre susceptible de contenir una declaració amb eficàcia probatòria. Al CP actual, s'entén per document als efectes penals, tot suport material que expressi o incorpori dades, fets o narracions amb eficàcia probatòria o qualsevol altre tipus de rellevància jurídica.

Per això pot ser document, una gravació de vídeo, un disc, cinta magnetofònica, disquets, sempre que siguin mitjans capaços de recollir dades, declaracions de voluntat o informació.

TIPUS DE DOCUMENTS

El CP distingeix cinc tipus de documents: Documents públics, documents oficials, documents mercantils, despatxos de telecomunicacions i documents privats.

1. DOCUMENTS PÚBLICS

El C.C. i la LEC fan referència al que es consideren documents públics. Es consideren els autoritzats per notaris o empleat públic competent, amb les solemnitats requerides per la llei. La LEC fa una numeració dels documents públics, entre els quals es troben, els notarials judicials, els intervinguts per corredors de comerç, els certificats expedits per registrador.

2. DOCUMENTS OFICIALS

Encara que el CP distingeix entre públics i oficials, els oficials és una classe dins dels documents públics, considerant document oficial els que provenen d'alguna manera de les administracions públiques amb la finalitat de satisfer les necessitats del servei públic del qual són responsables.

El TS considera entre altres, els permisos de conduir, nòmines i rebuts de la seguretat social, receptes de la Seguretat Social, bitllets de loteria, visats d'escoles oficials, etc. Al seu torn el TS distingeix quan un document privat ha de considerar-se oficial a efectes del delicte de falsificació o per contra ha de considerar privat.

- a) Si el document ab initio té el caràcter privat i es va falsificar abans de la seva incorporació a un expedient oficial, la qualificació inicial de falsificació en document privat no variarà.
- b) Si l'alteració falsària es produeix en el document privat que ja està incorporat a l'expedient oficial, en aquest cas la falsedat es produeix en el document oficial.

3. DOCUMENTS MERCANTILS

Són aquells que hagin estat formats d'acord amb el Codi mercantil o lleis especials d'aquesta naturalesa, així com un altre que reculli una operació de comerç i per tant sigui un acte inherent al tràfic mercantil, no només els que d'alguna manera tenen una menció específica en el codi de comerç, sinó també tots aquells que es refereixen en la fase d'execució o consumació de relacions mercantils, com ara albarans de lliurament, factures o rebuts i els documents de comptabilitat de les empreses.

Es consideren documents mercantils entre d'altres: Lletra de canvi, pagarés, xecs, albarans, factures, llibre de comptabilitat, pòlisses d'assegurances, etc.

4.- DESPATXOS TRANSMESOS PER SERVEIS DE TELECOMUNICACIONS

Els despatxos transmesos per serveis de telecomunicacions s'envien per les xarxes de comunicació on s'implementen diferents funcionalitats; un servei de telecomunicació és un conjunt de prestacions que l'usuari rep de la xarxa. Entre els diferents serveis podrien ser enviar un telegrama, burofax-...; es a dir diferents serveis que aprofiten la mateixa xarxa de telecomunicacions els quals quan siguin falsificats

es farà típic aquest delicte.

5. DOCUMENTS PRIVATS

No existeix una definició legal de document privat, es considera com a document privat tots aquells que no es troben inclosos dins dels documents públics. En no existir una definició legal, cal entendre que serà documents privats aquells que no tenint la consideració de document públic, oficial o mercantil, creïn o provin algun dret possible de vulnerar o que es derivin d'alguna obligació que afecti a terceres persones.

FALSIFICACIÓ DE DOCUMENTS PÚBLICS OFICIALS I MERCANTILS

El CP fa una enumeració de totes les conductes falsàries a través de les quals pot ser comès l'acte il·lícit penal.

Dins d'aquest tipus de falsedat es distingeix, segons hagi estat la falsedat comesa per un funcionari o autoritat pública en l'exercici de les seves funcions, per un particular, per un funcionari o autoritat pública per imprudència greu o per l'ús d'un document fals.

FALSIFICACIÓ COMESES AUTORITAT O FUNCIONARI PÚBLIC

Es castiga al 390, amb el qual es sanciona l'autoritat o funcionari públic que cometi falsedat en l'exercici de les seves funcions, així com als responsables de qualsevol confessió religiosa que cometin falsedats en actes i documents que puguin afectar a l'estat de les persones o l'ordre civil.

ASPECTE OBJECTIU

SUBJECTES ACTIUS

Són l'autoritat o funcionari públic en l'exercici de les seves funcions, així com els responsables de qualsevol confessió religiosa.

El concepte a efectes penals d'autoritat i funcionari públic està en l'art. 24 CP. En qualsevol cas és necessari que tant l'autoritat, funcionari públic o responsables de

qualsevol confessió religiosa, cometin la falsedat actuant en l'exercici de les seves funcions. Si la falsedat es comet una autoritat o funcionari públic, que no estiguin actuant en el exercici de les seves funcions, estaran incorrent en la falsedat comesa per particulars.

SUBJECTES PASSIUS

En general pot ser qualsevol persona, fins i tot poden ser organismes oficials.

OBJECTE MATERIAL

Està constituït pels documents públics, oficials i mercantils.

CONDUCTES DELICTIVES

El 390, distingeix quatre modalitats:

1. Alteració d'elements essencials d'un document

Cal que la falsificació recaigui sobre un element essencial del document, és a dir que el que es falseja del document ha de tenir entitat suficient com perquè el document pugui tenir els efectes que pretenia el falsificador.

2. Simulació d'un document

S'ha de donar dos requisits:

- a) La simulació d'un document en tot o en part
- b) La necessitat que indueixi a error sobre la seva autenticitat.

La simulació equival a fingir com a veritable allotjament que no ho és, per a això es confecciona un document inautèntic en tot en part. La simulació ha d'estar prou aconseguida perquè indueixi a error sobre la seva autenticitat. Les simulacions grolleres quedaran com temptativa o fins i tot impunes, en el fet que no aconsegueixin enganyar a ningú i tenir el efecte proposat, són les falsedats innòcues.

3. Suposició d'intervencions de persones en un acte que no han intervingut, o atribució als que han intervingut, de declaracions o manifestacions diferents de les efectuades. Dins d'aquesta conducta es distingeixen dues modalitats:

A. Consisteix en fingir la intervenció d'una persona en un acte en el qual no ha tingut participació.

Perquè la conducta es consideri delictiva, cal que la suposada intervenció tingui la

suficient rellevància com per alterar substancialment el document.

No té cabuda el fet que un funcionari es limiti a ometre la intervenció de qui efectivament ha participat, ja que ometre una intervenció no és equiparable a suposar, es tipifica una conducta de fer no d'ometre.

B. Consisteix a atribuir a les persones que han intervingut, declaracions i manifestacions diferents de les que realment haguessin realitzat.

Perquè es doni aquesta conducta delictiva cal:

- a) L'existència d'un acte que ha de constar documentalment
- b) La persona que hagi intervingut ha d'haver formulat manifestacions o declaracions.
- c) En l'acte hi ha d'haver intervingut almenys una persona diferent al funcionari o autoritat.
- d) L'alteració ha d'afectar a punts essencials que canviïn substancialment el document
- e) L'alteració per part del funcionari de les manifestacions.

Aquesta conducta recull el que la doctrina i la jurisprudència denomina com falsedats ideològiques

No totes les manifestacions que no s'ajusten a la realitat constitueixen aquest tipus de falsedats ideològiques, sinó només aquelles que reuneixen els següents requisits:

- a) L'existència d'un escrit contenint manifestacions destinades a produir efecte en l'àmbit jurídic i que recull una manifestació de voluntat.
- b) Que el document procedeixi d'una persona dotada de fe pública.
- c) Que en el document es produeixi una alteració de la veritat, en incloure un fet no cert, que afecti elements essencials del document.
- d) Que hi hagi un dol falsari, requereix la voluntat de trastocar els efectes del document.

La falsedat ideològica és aquella manifestació destinada a constar en un document en la que qui la fa és conscient que no es correspon no a la veritat absoluta sinó amb la seva pròpia consciència i convicció sobre la realitat del fet.

4.- Faltant a la veritat la narració dels fets. És una modalitat de la conducta prevista a l'apartat anterior. Falsejar la veritat dels fets ja que un document no deixa de ser el

resultat de la narració dels que intervenen.

AUTORIA I PARTICIPACIÓ

És un delicte especial l'autor únicament podrà ser qui tingui la condició de funcionari, autoritat o responsable d'una confessió religiosa.

Si participa un particular respondrà com a inductor o cooperador necessari dels delictes.

Si és el funcionari que participa en una falsedat comesa per particular, el funcionari o autoritat respondrà com a inductor o cooperador necessari de les falsedats comeses pel particular i tipificades en el 392.

La falsedat documental no és un delicte de pròpia mà en què únicament sigui autor qui executa física i personalment l'alteració del document sinó que han de considerar autors tots aquells a qui els sigui imputable jurídicament i objectivament la mutació rellevant de la veritat que ha sido introduït en el document.

FORMES D'EXECUCIÓ

La consumació del delicte no es produeix amb l'acte material de la falsificació, sinó que és necessari que el document falsificat sigui incorporat al tràfic jurídic, i és indiferent si s'aconsegueix o no el resultat perseguit.

Com que és un delicte de resultat, cal admetre la possibilitat de la seva execució incompleta.

ASPECTE SUBJECTIU

La culpabilitat, la totalitat de les conductes establertes en l'art. 390, són de comissió dolosa, s'exigeix la concurrència del dol falsejari, que suposa la voluntat d'alterar conscientment la veritat per mitjà d'una acció que vol trastocar la realitat.

Al costat de la comissió dolosa, el 391 tipifica com a delicte les esmentades conductes quan haguessis estat comeses per imprudència greu, que cal equiparar-la amb la tradicionalment anomenada temerària. Cal que la imprudència greu es cometi en un dels quatre tipus de falsedats establerts.

PENA I CONCURSOS

La pena és de presó de tres a 6 anys, multa de 6-24 mesos i inhabilitació especial per un termini de 2 a 6 anys.

La pena de la imprudència és menor al tipus dolós, com és natural. La falsedat

documental pot entrar en concurs real o ideal amb altres tipus de delictes, i el més freqüent el concurs medial amb el delicte d'estafa, havent d'aplicar la regla penològica de l'art. 77.

FALSEDAT EN DOCUMENT PÚBLIC, OFICIAL O MERCANTIL COMESES PARTICULAR.

ASPECTE OBJECTIU SUBJECTES:

El subjecte actiu és el particular. Tot el que no és autoritat ni funcionari públic, i també sent funcionari o autoritat en el moment de la comissió de la falsedat, no es trobi actuant en l'exercici de les seves funcions, encara que es prevalgui del càrrec, encara que si es preval de el seu caràcter públic s'aplicarà l'agreujant de l'article 22 CP.

OBJECTE MATERIAL

Està constituït pels documents públics, oficials i mercantils.

CONDUCTA DELICTIVA Les falsedats descrites:

1. Alteració d'elements essencials d'un document
2. Simulació d'un document
3. Suposició d'intervencions de persones en un acte en què no hagin intervingut o atribució als que han intervinguts, de declaracions o manifestacions diferents de les efectuades.

No s'inclouen en el 392, l'anomenada falsedat ideològica, el particular no comet delicte de falsedat si no diu la veritat en document públic, oficial o mercantil i només cometrà delicte, l'autoritat o funcionari públic que falti a la veritat en aquest tipus de documents.

El TS ha assenyalat que la despenalització d'aquesta específica modalitat de falsedat ideològica no determina la de qualsevol falsedat ideològica, és a dir, que no afecti a la materialitat del document. Aquesta serà sancionable sempre que hagi de subsumir en els altres supòsits atípics del 390, ja que el nostre sistema penal no ha acollit aquesta modalitat, com l'italià, de distingir expressament entre falsedats ideològiques i materials, sinó que descriu una sèrie de conductes típiques de falsedat, que poden ser, materials o ideològiques, concepte aquest últim, que per no tenir expressa definició legal, tampoc és totalment pacífic en la doctrina penal.

El TS estableix que la mendacitat resultant de reflectir documentalment una relació inexistent o amb greus alteracions sobre l'existència subscripta entre dues parts no serà document típicament fals, ja que el mateix és autèntic i respon fidelment al que es ha

plasmats en el document, és a dir, es considera document autèntic el que es crea sense que respongui a un negoci jurídic real, quan les dues parts han convingut en la seva redacció, per tant quan ho comet un particular és impune.

FORMES D'EXECUCIÓ

Igual que les falsedats comeses per funcionaris i autoritat pública en document públic, oficial o mercantil, en aquest tipus de falsedat comesa per particulars, per a la consumació és necessari que el document falsificat sigui incorporat al tràfic jurídic, i indiferent que s'aconsegueixi o no el resultat perseguit pel falsificador.

Es tracta d'un delicte de resultat, s'admet la possibilitat d'execució incompleta.

ASPECTE SUBJECTIU

Aquest tipus de falsedats només poden ser comeses per particulars i només és punible la comissió dolosa, sense que pugui donar-se la comissió imprudent en no estar regulada expressament.

PENA I CONCURSOS

La pena és de presó de sis mesos a tres anys i multa de 6 a 12 mesos. Aquest delicte pot entrar en concurs real o ideal amb altres tipus delictius, el més habitual és que entre en concurs medial amb el delicte d'estafa.

ÚS DE DOCUMENTS PÚBLICS, OFICIALS O MERCANTILS FALSOS

El 393 sanciona a qui, sabent-ne la falsedat, presenti en judici o per perjudicar a un altre fa ús d'un document fals dels compresos en els art. anteriors.

ASPECTE OBJECTIU SUBJECTES

El subjecte actiu del delicte pot ser qualsevol persona, a excepció del propi falsificador, perquè en aquest cas la conducta d'ús de qui ha falsificat el document és posterior i quedarà impune, en ser castigat pel fet anterior a la falsificació.

OBJECTE MATERIAL DEL DELICTE

Són els documents públics, oficials o mercantils falsos.

CONDUCTA DELICTIVA

Són presentar en judici un document i la d'usar-lo per perjudicar a un altre, en els dos casos coneixent la falsedat del document.

A) Presentació en judici

El TS ha estimat que perquè concorri aquesta conducta típica és necessari que el que presenti en un judici un document públic, oficial o mercantil fals, ho faci amb ple coneixement de la seva falsedat, no essent suficients les sospites.

A efectes penals, es considerarà judici només aquell que processalment ho sigui, per tramitar davant dels òrgans jurisdiccionals, tant civils, contenciós administratiu, laborals i constitucionals.

B) Fer ús per perjudicar a un altre.

Per poder apreciar aquesta conducta delictiva, cal que qui utilitzi el document, ho faci amb ple coneixement de la seva falsedat. És habitual que s'utilitzi un document fals per enganyar a un altre i aconseguir que aquest realitzi un acte de disposició. Ens trobaríem davant d'un concurs ideal-medial amb el delicte d'estafa.

ASPECTE SUBJECTIU

És un delicte exclusivament dolós.

PENA

La pena és inferior en grau a l'assenyalada en els tipus anteriors per falsificadors.

FALSIFICACIÓ DELS DESPATXOS TRANSMESOS PELS SERVEIS DE TELECOMUNICACIONS

Conductes delictives

L'art. 394, distingeix entre dos tipus de conductes delictives:

1. SUPOSICIÓ o FALSIFICACIÓ D'UN DESPATX TELEGRÀFIC O ALTRE PROPI D'AQUESTS SERVEIS.

El subjecte actiu només pot ser l'autoritat o funcionari públic encarregat dels serveis de telecomunicacions.

Els particulars no poden cometre aquest delicte, podrien participar amb el subjecte actiu com inductors o cooperadors necessaris.

L'objecte material del delicte pot ser el despatx telegràfic o un altre propi d'aquests

serveis.

L'acció consisteix a fingir o simular l'existència d'un despatx telegràfic o un altre propi d'aquests servei, o bé alterar un despatx genuí.

Les modalitats d'aquesta conducta es pot reduir a tres:

- a) Creació d'un despatx telegràfic imaginari.
- b) Constatació falsa del text lliurat.
- c) Alteració d'alguna de les indicacions essencials del despatx telegràfic, amb dates, contingut o lloc de l'expedició.

Per a la consumació no és suficient amb la suposició o falsificació del despatx en si, sinó que s'ha de posar en circulació, sense que sigui necessari el coneixement d'un tercer. Hi ha la temptativa.

Comissió dolosa

La pena és de presó de 6 mesos a 3 anys i inhabilitació especial de 2 a 6 anys.

2. ÚS DEL DESPATX FALS.

El 394.2 castiga a qui, sabent-ne la falsedat, faci ús del despatx fals per perjudicar a un altre.

En no fer referència a qui ha de ser el subjecte actiu d'aquesta conducta delictiva, la jurisprudència i la doctrina discrepen. Part d'ella sosté que aquesta conducta només vaig poder ser comesa per autoritat o funcionari públic, mentre que altres opinions són contràries, que pot ser comesa per qualsevol.

Només hi ha la comissió dolosa exigint que s'ha d'actuar sabent de la seva falsedat.

La pena és la inferior en grau a l'assenyalada a les falsificacions.

FALSIFICACIÓ DE DOCUMENTS PRIVATS

ASPECTE OBJECTIU

SUBJECTES

En aquests supòsits no es distingeix entre autoritat, funcionari públic o particular de manera que el subjecte actiu d'aquests tipus delictius pot ser qualsevol.

OBJECTE MATERIAL És el document privat.

En no existir una definició legal de document privat, caldrà adoptar el criteri d'exclusió, de manera que serien documents privats, tots aquells que no siguin públic, oficials, mercantils o certificats, creuen o provin algun dret possible de vulnerar o que se'n pugui derivar alguna obligació que afecti a terceres persones.

CONDUCTA DELICTIVES

Es distingeixen dues conductes delictives:

- Falsedat de document privat per perjudicar a un altre.
- Ús de document privat fals.

FALSEDAT EN DOCUMENT PRIVAT PER PERJUDICAR A UN ALTRE.

L'art. 395, fa una remissió expressa a les modalitats de falsificació previstes en el 390, amb la peculiaritat que en aquest tipus de delicte la falsedat es comet sobre document privat.

L'acció consisteix a cometre en document privat alguna de les falsedats que preveuen els tres primers números del 390, sempre que es pretengui perjudicar un tercer.

Les falsedats són:

1. Alteració d'elements essencials d'un document.
2. Simulació d'un document.
3. Suposició d'intervencions de persones en un acte en què no han intervingut o atribució als que han intervingut, de declaracions o manifestacions diferents de les efectuades.

Només hi ha la comissió dolosa en exigir la intenció de perjudicar a tercer. Per a la consumació del delicte, cal la maniobra falsària i la concurrència simultània del ànim de perjudicar, sense que sigui necessària l'efectiva causació del perjudici. El TS ha establert, que la falsificació realitzada en un document privat posteriorment incorporat a un procediment judicial o exterior. Administratiu, no es converteix en una falsedat en document públic o oficial, ja que quan es va dur a terme va recaure sobre un document privat. La pena és la presó de sis mesos a dos anys.

ÚS DE DOCUMENT PRIVAT FALS

L'art. 396, igual que el 393, castiga dues conductes delictives:

- La de presentar en judici un document fals
- La d'usar-lo per perjudicar a un altre, utilitzant document fals

En qualsevol cas, hem d'assenyalar que el TS ha assenyalat com a element definidors d'aquest delicte:

1. Fer ús o presentar a judici un document privat fals
2. Fer-ho ha sabent-ne la falsedat
3. No haver pres part en la falsificació
4. Fer ús per perjudicar a tercer

La pena que s'estableix per aquest delicte és la inferior en grau a l'assenyalada per als falsificadors.

FALSIFICACIÓ DE CERTIFICATS

El CP regula en 397-399, la falsificació de certificats.

OBJECTE MATERIAL

L'objecte material del delicte és el certificat

Per certificat cal entendre, el document que es certifica i que per tant té com a objecte assegurar la veritat d'alguna cosa.

CONDUCTES DELICTIVES

Depenent de qui sigui el subjecte actiu del delicte es distingeixen tres tipus diferents de conductes delictives:

1. LLIURAMENT DE CERTIFICAT FALS PER FACULTATIU art. 397

Es castiga el facultatiu que lliurés certificat fals. Subjecte actiu únicament pot ser el facultatiu.

Per facultatiu s'entén tot aquell que tingui una titulació oficial de rang universitari.

S'amplia a totes les professions que depenguin de l'obtenció d'un títol de rang universitari.

La consumació del delicte es produeix amb el fet de la confecció del certificat fals, sense que sigui necessari que es lliuri amb finalitat concreta.

Només dolós

Pena és multa de tres a dotze mesos.

2. LLIURAMENT DE CERTIFICAT FALS PER AUTORITAT O FUNCIONARI PÚBLIC art. 398

Es castiga l'autoritat o funcionari públic que lliurés certificació falsa.

El subjecte actiu pot ser únicament l'autoritat o funcionari públic que té encomanada la funció de lliurar certificats.

Per autoritat o funcionari públic cal recórrer a l'art. 24 del CP.

El problema que sorgeix en aquesta conducta delictiva, es dona a l'hora de delimitar quan ens trobem davant aquest tipus delictiu o per contra ens trobem davant el delictes de falsificació comès per funcionari o autoritat pública en document públic o oficial.

La solució no és fàcil, el TS sense que hi hagi fixat un criteri unànim, s'ha pronunciat en alguna ocasió traçant la separació sobre el criteri del major o menor perjudici causat pel document.

La consumació del delictes es produeix des del moment en què s'emmet la certificació. Únicament és dolós

S'estableix una pena de suspensió de sis mesos a dos anys.

3. FALSIFICACIÓ O ÚS DE CERTIFICAT FALS PER PARTICULAR. El 399 distingeix dues conductes diferents:

1. La falsificació de certificats per particulars
2. Ús de certificació falsa.

FALSIFICACIÓ

Es castiga la falsificació de certificats comeses per particulars.

El subjecte actiu és particular, s'entén tot aquell que no sigui facultatiu, autoritat o funcionari públic.

Aquesta falsificació comprèn la confecció o alteració dels documents assenyalats en els anteriors art. 397 i 398.

Només és possible la conducta dolosa.

S'estableix una pena de multa de tres a sis mesos.

ÚS

Es castiga al particular que faci ús sabent la certificació falsa. El subjecte és el particular.

S'exigeix que l'ús es faci sabent de la seva falsedat i per persona diferent de l'autora de falsificació.

La conducta es consumeixi per l'ús del certificat, sense que sigui necessari que es produeixi resultat.

Conducta dolosa

Pena de multa de tres a sis mesos.

DE LA FALSIFICACIÓ DE TARGETES DE CRÈDIT I DÈBIT I XECS DE VIATGE

El art. 399 bis.

Es penen tres supòsits:

- a.- Alterar, copiar, reproduir o qualsevol forma de falsificació.
- b.- La tinença destinada a la distribució o tràfic.
- c.- Usar-les en perjudici d'un altre amb coneixement de la seva falsedat.

Les penes del primer precepte són agreujades amb la pena en la seva meitat superior si:

- a.- Afecten a una generalitat de persones.
- b.- Es cometin els fets en el marc d'una organització criminal dedicada a aquestes activitats.

DISPOSICIÓ GENERAL A LES FALSEDATS

L'art. 400, conté una clàusula general per a totes les falsedats, on es castiguen els actes preparatoris a la realització de les falsedats descrites.

Les conductes penades consisteixen a fabricar, recepcionar, obtenir o tenir, materials o altres mitjans, sempre si estan destinats específicament a la realització de qualsevol tipus de les falsedats.

Únicament s'aplicarà si es prova no només la possibilitat d'utilitzar algun dels estris enumerats per cometre la conducta falsària, sinó que a més és necessari que l'aparell des del seu origen, tingui com a destinació específica la realització de conductes

falsàries.

No serà conducta típica, la fabricació o tinença d'un aparell, que sense haver estat destinat en el seu origen per a la realització de conductes falsàries, pugui ser utilitzat amb aquesta finalitat.

L'art. 400 bis indica que els supòsits dels articles 392,393,394,396 i 399 es pena l'ús dels documents mencionats en la seva descripció típica encara que sent autèntics el que els fa servir no estigui legitimat per fer-los servir.

e.- FALSEDATS PERSONALS

Es distingeixen tres tipus de modalitats delictives:

- Usurpació de l'estat civil
- Usurpació de funcions públiques
- Intrusisme

La diferència entre les falsedats personals i les documentals és que en aquestes últimes la conducta delictiva es dirigeix sobre objectes materials, mentre que les personals es dirigeixen sobre qualitats de les persones que no són certes.

USURPACIÓ DE L'ESTAT CIVIL

INTRODUCCIÓ

Anteriorment es recollia dins dels delictes contra l'estat civil. No obstant això en el CP actual aquesta conducta es recull dins dels delictes relatius a les falsedats. Abans segons la doctrina, el bé jurídic protegit era l'estat civil familiar i amb això la família, però la postura ha evolucionat i actualment s'entén que el bé jurídic protegit en aquest tipus de delictes és la **SEGURETAT DEL TRÀNSIT JURÍDIC** i en definitiva la fe pública, pel que ens trobem davant d'una falsedat, si bé personal.

Encara que aquesta postura no és unànime.

ASPECTES OBJECTIUS Concepte:

Es castiga la conducta d'usurpar a un altre l'estat civil.

Sobre l'estat civil no existeix cap definició legal. La doctrina s'ha encarregat de donar una definició sobre el que s'ha d'entendre, Algun autor el defineix com a conjunt de qualitats, atributs i circumstàncies de la persona, que la identifiquen jurídicament i que

determinen la seva capacitat amb cert caràcter de generalitat i permanència. Un altre autor com la qualitat de la persona per la seva especial situació i consegüent condició de membre en l'organització civil de la comunitat, que determina la seva independència jurídica.

Es pot diferenciar diferents situacions: filiació, matrimoni, nacionalitat, veïnatge, majoria d'edat, etc.

SUBJECTES

El subjecte actiu pot ser qualsevol

El subjecte passiu, pot donar lloc a una doble interpretació. Si s'entén que el bé jurídic protegit és el mateix estat civil, el subjecte passiu serà la família o la persona que es vegi despullat de les seves estat civil. Per als que entenen que el bé jurídic protegit és la seguretat del tràfic jurídic i la fe pública, el subjecte passiu és l'Estat o la societat.

BÉ JURÍDIC PROTEGIT

Hi ha divisió:

- El mateix estat civil familiar
- La Seguretat jurídica i la fe pública

CONDUCTA DELICTIVA

La conducta és usurpar. Equival a atribuir, suplantar a una altra persona. Fer-se passar per una altra persona.

Perquè es doni la conducta delictiva ha de passar:

1. Es tracti d'una persona real: no pot ser imaginària.
2. Es tracti d'una persona viva: La jurisprudència exigeix que perquè es doni la conducta delictiva la usurpació de l'estat civil s'ha de fer sobre una persona real que al seu torn visqui.

Sobre aquesta qüestió hi ha divisió entre la doctrina. Un sector majoritari sosté que des del moment en què la persona no existeix no té estat civil algun i per tant no pot ser objecte d'usurpació. Un altre sector opina que pot cometre amb independència que el titular de l'estat civil usurpat hagi mort.

ASPECTE SUBJECTIU

És un delictes dolós. El terme usurpar exigeix que la suplantació es dugui a terme amb la finalitat d'usar els drets i accions de la persona substituïda.

FORMES D'EXECUCIÓ

La consumació del delictes es produeix amb l'acte de la suplantació de la persona, sense que es exigeixi resultat.

És possible la temptativa, si bé en la pràctica és molt difícil separar-la de la consumació.

PENA I CONCURSOS

La pena és de presó de 6 mesos a tres anys.

Pot concórrer amb el delictes de falsedat documental, en aquest cas estarem davant d'un concurs aparent de normes, aplicant el precepte més greu.

Igualment pot entrar en concurs amb el delictes d'estafa, de manera que seria un concurs de delictes i no de normes.

USURPACIÓ DE FUNCIONS PÚBLIQUES

ASPECTE OBJECTIU

Concepte:

Aquest delictes d'usurpació de funcions públiques, 402, el comet aquell que il·legítimament exerceixi actes propis d'una autoritat o funcionari públic atribuïnt caràcter oficial.

SUBJECTES

El subjecte actiu pot ser qualsevol persona, delictes comú, fins i tot les autoritats o funcionari públic que il·legítimament realitzin actes que no siguin propis de la seva funció

El subjecte passiu és l'Estat.

BÉ JURÍDIC PROTEGIT

És l'exercici de les funcions que corresponen a les autoritats o funcionaris.

CONDUCTA DELICTIVA

La conducta consisteix en la realització o exercici il·legítim d'actes propis d'una autoritat o funcionari públic sense tenir aquesta qualitat o funció.

Els elements que componen la conducta són:

1. Que s'exerceixin actes propis d'una autoritat o funcionari. S'entén per actes propis aquells que són competència únicament de l'autoritat o funcionari.
2. Que es realitzin de manera il·legítima. Els actes propis han d'exercitar no tenint legitimació per a realitzar-los.
3. Que el subjecte que realitzi la conducta s'atribueixi caràcter oficial. Cal que el agent s'atribueixi el caràcter oficial, la simple realització d'actes propis d'una autoritat o funcionari sense que s'atribueixi caràcter oficial, no constitueix aquesta conducta delictiva. Tampoc comet delicte el fet de fer-se passar per un determinat funcionari, sense arribar a realitzar actes propis.

ASPECTES SUBJECTIU

És un delicte dolós, el subjecte ha de tenir consciència de l'exercici dels actes il·lícits que realitza. No es preveu la comissió imprudent.

FORMES D'EXECUCIÓ

La consumació del delicte es produeix, quan després de l'atribució del caràcter oficial, l'agent realitza l'acte propi de l'autoritat, si no s'arriba a realitzar l'acte, la conducta és impune.

PENES I CONCURSOS

Pena de presó d'un a tres anys.

Quan el delicte d'usurpació de funcions públiques es realitzi com a mitjà per cometre estafes, falsedats, detencions il·legals, entrarà en concurs ideal-medial amb aquests delictes, aplicant-se el 77.

Quan el delicte d'usurpació de funcions públiques es cometi per funcionari per envair competències que no li són pròpies, entrarà en concurs aparent de normes amb el delicte de usurpació d'atribucions d'altres poders, és aplicable aquest últim.

ACCIÓ ATENUADA.

El nou art. 402 bis introduït per la L.O. 1/2015 pena com delicte lleu al que sin estar autoritzat usi públicament i indegudament uniforme, vestit o insígnia que l'atribueixin caràcter oficial, la pena serà de multa d'un a tres mesos.

INTRUSISME

INTRODUCCIÓ

Amb el 403, el que es pretén controlar és la qualitat dels professionals, convertint el títol acadèmic o oficial en condició necessària i inexcusable per poder accedir a l'exercici de determinades professions.

Intrusisme, és l'exercici d'activitats professionals per persona que no es troba capacitada per a això, per no haver obtingut la titulació necessària per al seu exercici. El bé jurídic protegit d'aquest tipus té una doble vessant, d'una banda, es protegeix el dret que té l'Administració per expedir títol que garanteixin la competència professional i de l'altra, es pretén protegir l'interès dels ciutadans.

Dins d'aquest delicte es distingeix dues figures delictives diferents:

1. Es correspon amb el tipus bàsic.
2. Estableix un tipus qualificat.

TIPUS BÀSIC

És el regulat en el 403.1, que castiga a qui exerceix actes propis d'una professió sense posseir el corresponent títol acadèmic expedit o reconegut a Espanya d'acord amb la legislació vigent o títol oficial que acrediti la capacitació necessària i habiliti legalment per al seu exercici i no estigués en possessió d'aquest títol.

ASPECTE OBJECTIU

CONCEPTES

Al 403.1 es castiga tant a qui exerceixi una professió sense títol acadèmic, com a qui exerceixi una professió sense títol oficial.

Per títol acadèmic cal entendre els títols universitaris, dins dels quals s'inclouen Doctors, llicenciats en facultats, escoles superiors i de grau mitjà o equiparable. El títol pot ser expedit a Espanya o en un país estranger, sempre que es tracti d'un títol reconegut a Espanya.

Per títol oficial s'ha d'entendre més del títol acadèmic, qualsevol altre títol que sigui atorgat o reconegut per l'Estat, sempre que habiliti per l'exercici d'una professió.

SUBJECTES

El subjecte actiu del delicte pot ser qualsevol, sempre que no disposi del pertinent títol acadèmic o oficial i que exerceixi actes professionals.

Els subjectes passius poden ser diversos, l'Administració, com a garant de la potestat acadèmica i professional i per un altre la societat.

CONDUCTES DELICTIVES

La conducta delictiva consta quan exerceix d'actes propis d'una professió, quan es no tingui la titulació acadèmica o oficial que habiliti per a l'exercici de la professió que es exerceix.

Perquè es doni la conducta del delicte d'intrusisme és necessari:

1. L'exercici d'actes propis d'una professió. Aquells que estan específicament reservats per a les persones que hagin obtingut una titulació per a l'exercici d'una determinada professió.
2. El no estar en disposició del necessari títol acadèmic o oficial.

ASPECTE SUBJECTIU

Només és possible la comissió dolosa. El dol exigeix que hi hagi no només consciència i voluntat de realitzar els actes efectuats, sinó també la intenció de arrogar la professió de la qual es realitzen actes propis.

Encara que no sembla molt probable, si el subjecte creu erròniament, amb error vencible, que té dret a exercir determinats actes professionals sense titulació, s'estaria davant d'un supòsit d'error de prohibició i s'atenuaria la pena d'acord amb el 14.3.

Antijuridicitat

Es pot admetre com a causa de justificació l'estat de necessitat, en supòsits com el d'un diplomad en infermeria o estudiant d'últim any de medicina o metge estranger que es troba de vacances que davant l'absència de titulat per actuar, presten els auxilis necessaris a un accidentat.

FORMES D'EXECUCIÓ

Es tracta d'un delicte de mera activitat, la consumació es produeix des del moment en què es realitza un acte propi de la professió envaïda, sense que sigui necessari que es causi un determinat resultat.

S'admet la temptativa, si abans de realitzar un acte propi, el subjecte és interromput per una intervenció policial.

PENA I CONCURS

Si es requereix un títol acadèmic, la pena és de multa de 12 a 24 mesos. Si es requereix un títol oficial, la pena serà de 6a 12 mesos.

El delictes d'intrusisme pot entrar en concurs amb el delictes d'estafa i el de falsedat.

TIPUS QUALIFICAT: ATRIBUCIÓ PÚBLICA DE QUALITAT PROFESSIONAL

El tipus qualificat del delictes d'intrusisme és tipificat en el 403.2, per al qual s'exigeix que a més d'exercir actes propis d'una professió sense posseir el preceptiu títol

1.-, El subjecte s'atribueixi públicament la qualitat de professional. La simple atribució de la qualitat sense que aquesta vagi acompanyada d'actes propis, no suposa la comissió d'aquesta conducta delictiva.

2.- Si el culpable exercís aquests actes d'intrusisme en un local o establiment obert al públic en el que s'anunciés la prestació de serveis propis d'aquella professió.

Aquests supòsits la pena s'agreuja imposant la pena de presó de 6 mesos a dos anys.

2.-DELICTES CONTRA L'ADMINISTRACIÓ PÚBLICA

a.- INTRODUCCIÓ GENERAL

La rúbrica "Dels delictes contra l'administració pública" corresponent al títol XIX del llibre II del Codi Penal, incorpora la regulació d'un heterogeni conjunt de delictes dels funcionaris públics.- Diversos autors i experts en dret, en llibres especialitzats, conferències i seminaris, han criticat que el títol XIX és incomplet, imperfecte, i, a més, manifestament asistemàtic en la mesura que tot i l'amplitud de la seva regulació positiva, no s'esgota en la seva totalitat la regulació dels delictes propis dels funcionaris públics, és a dir, hi ha molts delictes susceptibles de ser comesos per funcionaris públics que es regulen fora d'aquest títol, la qual cosa, sens dubte, comporta una greu situació de dispersió normativa. Alhora, també s'ha criticat la qüestió que, en aquest títol, es dona una certa manca de proporcionalitat punitiva i una important deficiència de tècnica legislativa.-

La nota comú o constant en el conjunt de delictes regulats en aquest títol rau en el caràcter funcional del subjecte actiu.-